

Prima instanță: Judecătoria Cahul (sediul central), (jud. A.Bologan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud. R.Petrov, N.Bondarenco, S.Pilipenco)

Î N C H E I E R E

23 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Tudor Ghețivu și
Ministerul Justiției,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Tudor Ghețivu
împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Procuratura Generală,
Ministerul Finanțelor cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite
ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești,

împotriva deciziei din 08 noiembrie 2021 a Curții de Apel Cahul, prin care au
fost respinse apelurile declarate de către Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor,
Tudor Ghețivu și a fost menținută hotărârea din 02 martie 2021 a Judecătoriei Cahul
(sediul central),

c o n s t a t ă

La 30 iunie 2020, Tudor Ghețivu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Finanțelor, solicitând recunoașterea încălcării art. 16, art. 27
și art.39 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova, încasarea prejudiciului material
în mărime de 202470 de lei, a prejudiciului moral în sumă de 400000 de lei, în total
suma de 602470 de lei.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, la 28 septembrie 2011, de către
ofițerul superior de urmărire penală Sergiu Lefter a fost emisă ordonanța de
recunoaștere în calitate de bănuït pe numele său în comiterea infracțiunii prevăzute
de art. 329 alin. (1) Cod penal.

La 14 decembrie 2011 de către procurorul Valeriu Sîrbu a fost emisă ordonanța
de punere sub învinuire pe Ghețivu Tudor. Tot la 14 decembrie 2011 a fost emisă
ordonanța procurorului privind obligarea lui Ghețivu Tudor de a nu părăsi țara.

Prin sentința din 30 iunie 2016 a Judecătoriei Cahul a fost recunoscut vinovat
Ghețivu Tudor în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 329, alin. (2), lit. b) Cod
penal, stabilindu-i pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu
privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele publice 5 ani.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată fiind

condiționată cu un termen de probă de 5 ani.

Prin decizia din 18 iunie 2019 a Curții de Apel Cahul, au fost admise apelurile declarate de către procuror și de către Ghețivu Tudor, casată sentința primei instanțe fiind rejudecată cauza, fiind emisă o nouă hotărâre prin care Ghețivu Tudor a fost achitat de învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal. Acțiunea civilă depusă de Consiliul raional cu privire la repararea prejudiciului material cauzat a fost respinsă.

Prin decizia din 06 decembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție recursul procurorului împotriva deciziei instanței de apel a fost declarat inadmisibil ca vădit neîntemeiat.

În viziunea reclamantului i-au fost încălcate prevederile art. 16 din Constituție, (respectarea și ocrotirea persoanei este o îndatorire primordială a statului), însuși instituțiile statului au comis abuzuri, art. 27 din Constituție, (dreptul la libera circulație) prin ordonanța procurorului din 14 decembrie 2011, a fost aplicată obligarea de a nu părăsi țara, art. 39, (2) din Constituție, (cetățeanului i se asigură accesul la o funcție publică) prin sentința din 30 iunie 2016 Judecătoria Cahul, a fost privat de dreptul de a ocupa funcție publică pe un termen de 5 ani.

Astfel, având emisă în privința reclamantului o sentință irevocabilă de achitare, ultimul se consideră în drept de a cere repararea prejudiciului cauzat, inclusiv material, invocând că a fost citat în ședințele ce au avut loc în cauza penală mai mult de 50 de ori, suportând un prejudiciu material în mărime de 6500 de lei.

La fel, reclamantul a indicat că urmează să-i fie restituite cheltuielile suportate pentru asistență juridică, prezentând două bonuri de plată din 10 iunie 2019 seria PL nr. 321411 și din 25 februarie 2020 Seria PL nr. 321551, emise în baza Contractului de asistență juridică din 25 aprilie 2018, fiecare în valoare a câte 5000 de lei.

Reclamantul a evidențiat că urmează să-i fie restituie cheltuieli pentru tratamentul suportat, anexând bonuri de plată de la farmacii în suma totală de 7275 de lei.

Totodată, potrivit legii urmează a fi compensat salariul, or persoanelor angajate prin contract de muncă se efectuează prin aplicarea modului de calculare a salariului mediului pe țară.

Reclamantul a indicat că a fost angajat la SRL „Adrilion-Prim”, din 01 august 2011 până la 31 iulie 2016, iar din 28 septembrie 2011, când a fost recunoscut în calitate de bănuț, a suportat prejudiciu material prin venitul ratat.

În anul 2011 din luna octombrie și până în decembrie salariul său a fost de 2236 de lei, dar salariul mediu pe economie era de 3200 de lei, compensația era de 964 de lei pe lună, pentru 3 luni suma de 2892 lei. În anul 2012 salariul său mediu lunar a fost 2695 lei, dar mediu pe economie era de 3350 lei, compensația constituie 665 de lei lunar, pe tot anul 2012 va fi 7970 de lei. În anul 2013 salariul său a fost 1695 de lei, mediu pe economie era de 3850 de lei, compensația este de 2155 lei pe lună, tot anul 2013 compensația va fi 25860 de lei, în anul 2014 salariul său a fost 2043 lei pe lună, mediu pe economie era de 4225 de lei pe lună, compensația pe lună este de 2182 de lei, pe tot anul 2014 compensația este de 26184 de lei. În anul 2015 salariul său a fost de 2252 de lei, salariu mediu pe economie era de 4500 de lei, compensația pe lună este de 2248 de lei, pe tot anul 2015 compensația este de 26976 de lei. În anul 2016 salariul său pe 7 luni, până la 01 august 2016 a fost de 2473 de lei, salariul

mediu pe economie era de 5050 de lei pe lună, compensația este de 2577 de lei pe lună, pentru aceste 7 luni compensația este de 18039 de lei.

Concomitent a indicat că, salariul său din 01 august 2016 la SA „Standele” SRL a fost 4000 de lei lunar, dar salariul mediu pe economie era 5050 de lei, compensarea pe lună este de 3 1050 de lei, până la sfârșitul anului 2016 constituie 5250 de lei. Total pentru anul 2016 compensarea este de 23289 de lei. Pentru anul 2017 salariul său a fost 4000 de lei, dar salariul pe economie constituia 5600 de lei, compensarea pe lună este de 1600 de lei, pe tot anul 2017 este de 19200 de lei. Pentru anul 2018 până la 01 octombrie 2018 salariul său a fost de 4000 de lei dar salariul mediu pe economie era 6150 de lei, compensarea pe o lună este de 2150, pentru 9 luni constituie 18350 lei. Din 10 octombrie 2018 salariul său a fost de 4800 de lei și compensația ce constituie pe lună 1350, pentru 3 luni a anului rămase este de 4050 lei, total pentru anul 2018 compensația este de 22400 de lei. Pentru anul 2019 până la 01 decembrie 2019 salariul său a fost 4800 de lei, salariu mediu pe economie era de 6975 de lei, compensarea pe lună este de 2175 lei, pentru 11 luni constituia 23925 de lei.

În fine, pentru toți anii calculați compensația constituie 178 696 de lei.

Cu referire la prejudiciul moral, mărimea compensației se determină luându-se în considerare, durata de examinare a cauzei, care a fost timp de 7 ani și 5 luni, considerând că a fost încălcat termenul rezonabil.

A indicat că a fost condamnat ilegal, au fost încălcate dreptul la libera circulație, dreptul de a ocupa o funcție publică, dreptul de a fi promovată. Reclamantul a menționat că are studii superioare juridice, a fost consilier local și este conferit gradul de calificare, rangul 2 consilier de stat de clasa 3. În legătură cu cauza penală intentată în privința lui, a suportat suferințe fizice și psihice, indicând că nu pot fi puse la îndoială atunci când ești invitat la ședințe de judecată (nenumerate ori și într-un timp exagerat) pe dosar penal, că ai neliniște, ai un disconfort și sănătatea psihică este afectată. În consecința acestor trăiri, i s-a ridicat tensiunea și a fost confirmat și diabetul zaharat.

Luând în considerație toate probele aduse de el și măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice și psihice, a solicitat să fie încasat prejudiciul moral în sumă de 400 000 de lei.

Ulterior, la 02 noiembrie 2020, reclamantul a înregistrat o cerere, prin care a indicat Ministerul Justiției în calitate procesuală de pârât, iar Procuratura de Circumscripție Cahul și Ministerul Finanțelor în calitate procesuală de intervenienți accesorii.

Prin încheierea protocolară din 04 decembrie 2020 a Judecătorei Cahul (sediul central), a fost acceptată cererea de concretizare a pretențiilor spre examinare. În cadrul ședinței de judecată din 16 februarie 2021, reclamantul și-a retras cerința privind recunoașterea încălcărilor constituționale.

Prin hotărârea din 02 martie 2021 a Judecătorei Cahul (sediul central), a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Tudor Ghețivu.

A fost încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Tudor Ghețivu suma de 50 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

A fost încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Tudor Ghețivu suma de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu material sub forma cheltuielilor de asistență juridică suportate în cadrul cauzei penale. În rest, au fost respinse ca fiind neîntemeiate pretențiile lui Tudor Ghețivu.

Prin decizia din 08 noiembrie 2021 a Curții de Apel Cahul au fost respinse apelurile declarate de către Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor, Ghețivu Tudor și a fost menținută hotărârea din 02 martie 2021 a Judecătoriei Cahul (sediul central).

În consolidarea soluției enunțate, instanțele reținând prevederile art. 2 din Legea nr.1545 din 25 ianuarie 1998 au conchis că acțiunea înaintată de Tudor Ghețivu urmează a fi admisă parțial, dat fiind faptul că s-a stabilit cu certitudine că i-a fost cauzat un prejudiciu prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii, odată ce a fost recunoscut bănuit și învinuit ilegal în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.329 alin.(2) lit. b) Cod penal, iar ulterior fiind achitat printr-o sentință irevocabilă.

Astfel, instanțele au conchis necesitatea încasării sumei de 50 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, dat fiind faptul că începând cu 14 decembrie 2011, data punerii sub învinuire și până la 18 iunie 2019 data când a fost achitat, Tudor Ghețivu a fost supus unor suferințe psihice, cauza fiind pe rolul instanței de judecată mai bine de 7 ani și 5 luni.

Cât privește solicitarea lui Tudor Ghețivu privind încasarea prejudiciului material, instanțele au reținut că cerința este neîntemeiată, deoarece acesta nu a fost privat de dreptul de a muncii în urma acțiunilor ilicite, respectiv cerința nu se încadrează în prevederile indicate de Tudor Ghețivu și prevăzute de art.7 și 8 al Legii 1545 din 25 ianuarie 1998.

De restul pretențiilor cu privire la încasarea cheltuielilor pentru tratament în mărime de 7275 de lei și cheltuielilor pentru deplasare la ședințele de judecată în mărime de 6500 de lei, Tudor Ghețivu în instanța de apel a renunțat.

La 05 ianuarie 2022 (prin oficiul poștal), Tudor Ghețivu a contestat cu recurs decizia din 08 noiembrie 2021 a Curții de Apel Cahul, solicitând modificarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, prin admiterea integrală a cerințelor și încasarea sumei de 488 696 de lei cu titlu de prejudiciu material și moral.

În motivarea recursului a invocat că atât instanța de apel cât și prima instanță, nu au luat în considerare calculul pe care l-a prezentat în ce privește suma prejudiciului material, având în vedere că a prezentat toate actele necesare și dovezile concludente și anume salariul lunar pe care l-a primit în fiecare lună. Astfel, consideră că instanțele urmau a lua în considerare faptul că pe tot acest parcurs îndelungat nu a putut să-și construiască o carieră profesională, deoarece se cere să ai o reputație ireproșabilă, în consecință fiind acuzat pe dosar penal nici vorbă de reputație bună, în consecință având un salariu mizer și o pensie mică.

La 18 ianuarie 2022, Ministerul Justiției a contestat cu recurs decizia din 08 noiembrie 2021 a Curții de Apel Cahul, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe, în parte admiterii acțiunii lui Tudor Ghețivu și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă, ca fiind neîntemeiată.

În motivarea recursului, Ministerul Justiției a invocat că atât instanța de apel, cât și prima instanță au interpretat eronat normele de drept material care

reglementează aprecierea probelor.

La 31 ianuarie 2022, Procuratura Generală a RM a depus referință la cererile de recurs declarate de către Tudor Ghețivu și Ministerul Justiției, solicitând admiterea cererii de recurs declarate de către Ministerul Justiției și respingerea recursului declarat de către Ghețivu Tudor.

La 16 februarie 2022 (prin oficiul poștal), Ghețivu Tudor a depus referință la recursul declarat de către Ministerul Justiției, solicitând respingerea acestuia.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 08 noiembrie 2021, expediată în adresa părților la 29 decembrie 2021. Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul împotriva deciziei instanței de apel în termenul stabilit de lege.

Analizând temeiurile invocate în cererile de recurs, referințe, în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile declarate de către Tudor Ghețivu și Ministerul Justiției, inadmisibile, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de către Tudor Ghețivu și Ministerul Justiției nu pot duce la admisibilitatea recursurilor, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ a recursurilor, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de instanța de

apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare al recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurențelor, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestora cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursurilor nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune considerarea acestora ca fiind admisibile.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererile de recurs declarate de către Tudor Ghețivu și Ministerul Justiției.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea considerării recursurilor ca fiind admisibile.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de către Tudor Ghețivu și Ministerul Justiției.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas